

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura Gdańska i regionu		9.2.0545	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska (język niemiecki z językiem angielskim), biznesowo-
		specjalnościowy	gospodarcza, translatorska
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Marion Brandt; dr hab. Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		15 godzin – udział w wykładzie;	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin – przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej.	
zajęcia w sali dydaktycznej		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
Liczba godzin			
Wykład: 15 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		niemiecki	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student uzyskuje zaliczenie na ocenę na podstawie pracy zaliczeniowej - 100%. Przy ocenie pracy zaliczeniowej będzie brane pod uwagę:	
		<ul style="list-style-type: none"> • oryginalność i adekwatność interpretacji wybranego tekstu (wybranych tekstów), • sposób uzasadnienia tez interpretacyjnych, • zastosowanie metod i pojęć analizy literaturoznawczej, • nawiązanie do treści i pojęć przedstawionych na wykładzie, • wykorzystanie literatury przedmiotu, • struktura i język pracy. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	praca zaliczeniowa
	Wiedza
K_W11	+
K_W17	+
	Umiejętności
K_U12	+
	Kompetencje społeczne
K_K01	+
K_K05	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie II roku studiów Filologii germańskiej. W wyjątkowych sytuacjach prowadzący może odstąpić od tego wymogu.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B2-C1, umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, podstawowa wiedza o historii literatury niemieckiej.

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z ważnymi zjawiskami historii literatury w Gdańsku i Pomorza od XVI wieku do literatury współczesnej oraz z literackimi imaginacjami Gdańska. Omówienie twórczości wybitnych pisarzy i interpretacja wybranych tekstów literackich.

Treści programowe

Narracje literackie o Gdańsku: 1) Gdańsk jako miasto różnych kultur (J. Schopenhauer, P. Scheerbart, Deotyma, W. Gomulicki, M. Konopnicka). Niemiecka literatura o Gdańsku i nacjonalizm, literatura w okresie nazistowskim (E. Wichert, P. Enderling, M. Halbe). Gdańsk w literaturze niemieckiej i polskiej po 1945 roku (F. Fenikowski, G. Grass, P. Huelle, St. Chwin, B. Zwarra, B. Piórkowska, S. Janesch, V. Braun). 2) Gdańskie umiłowanie wolności (Legends gdańskie, panegyryka, Johannes Daniel Falk, literatura po 1945 roku), 3) Gdańsk jako zagrożone, upadłe lub martwe miasto (J. v. Eichendorff, W. Omankowski, R. Kunze, motyw sądu ostatecznego). Autobiografia gdańskich Żydów (F. Meisler). Literatura kaszubska (H. Derdowski, A. Majkowski).

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

W czasie wykładu analizowane są krótkie teksty literackie oraz fragmenty wspomnień i powieści wybranych autorów z Gdańska i Pomorza.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

Do wyboru:

- J. Schopenhauer: *Jugendleben und Wanderbilder* (fragmenty).
- J. Trojan: *Mein Vater, der Kaufmann, Zwei Monate Festung* (fragmenty).
- P. Scheerbart: wybrane opowiadanie.
- G. Grass: *Błaszany bębenek* (fragmenty).
- St. Chwin: *Krótką historia pewnego żartu* (fragmenty).
- P. Huelle: *Weiser Dawidek* (fragmenty) (lub:) wybrane opowiadanie.
- wiersze: J. v. Eichendorff, P. Neruda, V. Braun, R. Kunze.
- artykuły o wybranych pisarzach niemieckich w czasopiśmie „30 dni”.

B. Literatura uzupełniająca:

- Borzyszkowska-Szewczyk, Miłoslawa: *Jüdische Gedächtnisopographien im Grenzraum: autobiographik nach 1945 von Autoren jüdischer Herkunft aus dem Pommernland (Pommernellen und Hinterpommern)*. Gdańsk 2019.
- Borzyszkowska-Szewczyk, Miłoslawa: *Gdańsk Grassa*, w: *Przegląd Polityczny* 2018, nr 151-152, s. 88-92.
- Brandt, M.: „Abschied von der Republik. Kommentare zur Preußischschwerdung Danzigs in der deutschsprachigen Literatur um 1800“ [w:] *Convivium. Deutsch-polnisches Jahrbuch für Germanistik*. Bonn 2015, s. 271-282.
- Brandt, M.: „Das Nachdenken über den Totalitarismus als Teil des Dialogs polnischer Schriftsteller mit Günter Grass“ [w:] *Freipass. Forum für Literatur, Bildende Kunst und Politik. Schriften der Günter und Ute Grass Stiftung* 2. Berlin 2016, s. 192-210.
- Brandt, M.: „Das Bild der deutsch-polnischen Beziehungen im Roman *Ambra* von Sabrina Janesch“ [w:] *Migrantenliteratur im Wandel*. Junge

Prosa mit (nicht nur) polnischen Wurzeln in Deutschland und Europa / Literatura migracyjna w procesie. Młoda proza (nie tylko) polskiego pochodzenia w Niemczech i w Europie. Red. Brigitta Helbig-Mischewski, Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz. Leipzig 2017, s. 91-99.

- Kotarski, E.: Gdańsk literacki (do końca XVIII wieku), Gdańsk 1997.
- Loew, P. O.: Gdańsk literacki (1793-1945), Gdańsk 2005.
- Loew, P. O.: Das literarische Danzig 1793-1945. Bausteine für eine lokale Kulturgeschichte. Frankfurt a. M. 2009.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W11, K_W17 K_U12 K_K01, K_K05</p>	<p>Wiedza</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie główne metody analizy i interpretacji tekstów literackich (K_W11); • charakteryzuje twórczość wybranych niemieckojęzycznych pisarzy związanych z Gdańskiem i Pomorzem oraz najważniejsze literackie narracje o Gdańsku (K_W17). <p>Umiejętności</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze prace pisemne w języku niemieckim dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu literatury o regionie na bazie wybranych tekstów literackich oraz z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych (narracja, mit, obraz miasta, imaginacja literacka), a także różnych źródeł (K_U12). <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość swojej wiedzy o literaturze Gdańska i regionu oraz swoich umiejętności interpretacyjnych (K_K01); • ma świadomość znaczenia regionalnego dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-niemieckiego dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05); • jest gotów do działania na rzecz ochrony i promocji tego dziedzictwa (K_K05).
<p>Kontakt</p> <p>marion.brandt@ug.edu.pl</p>	